

Kristiansund kommune
I medvind uansett vær

Kvartalsrapport finans- og gjeldsforvaltning

3. kvartal 2023

Innholdsfortegnelse

FINANSANALYSE	3
Likviditet og plasseringer	3
Låneportefølje.....	4
Renterisiko.....	6
Kredittrisiko.....	6
Likviditetsrisiko	6

FINANSANALYSE

Rapporteringen er i samsvar med gjeldende finansreglement, vedtatt av bystyret 31.5.2016.

Likviditet og plasseringer

Det er ikke avvik mellom faktisk forvaltning og risikorammene i finansreglementet for kommunens innskuddsmidler eller lån. Det har ikke vært større endringer i kommunens risikoeksponering i løpet av 3. kvartal 2023. Rentenivået på lån har fortsatt vært økende.

Rammer og handlingsregler i finansreglementet skal forhindre vesentlig og uønsket finansiell risiko. Kommunen skal til enhver tid ha likviditet til å dekke løpende forpliktelser. Finansforvaltningen har som overordnet formål å sikre en rimelig avkastning samt stabile og lave netto finansieringskostnader for kommunens aktiviteter innenfor definerte risikorammer.

De bundne midlene er angitt fordi de er rentebærende med samme vilkår som kommunens bankavtale angir, men inngår ikke som kortsiktig og disponibel likviditet. Opptjente renter på skattetrekkkonto er driftsinntekt. Avkastningen på kommunens innskuddsmidler vurderes som tilfredsstillende. Avkastningen på innskuddsmidlene vil avhenge av rentenivået, ikke bare margin i forhold til referanserenten NIBOR (Norwegian Interbank Offered Rate) 3 måneder.

Årets budsjetterte låneopptak på 475,5 millioner kroner til finansiering av investeringer ble gjennomført i januar med opptak av 2 sertifikatlån. Lånebeløpene ble plassert til forrentning i bank for å utnytte en positiv differanse mellom innskudds- og lånerente. Det har ikke vært noen endring i kommunens risikoeksponering i løpet av årets 3 første kvartaler. Det er ikke avvik mellom faktisk forvaltning og risikorammene i finansreglementet for kommunens innskuddsmidler, med ett unntak. Påløpte renter på innskudd 50,0 millioner kroner i Orkla Sparebank for 2023 ble tillagt kontoen 31.12.2022 med drøyt 1,3 millioner kroner. Kontoen har saldo 51,3 millioner kroner også ved utgangen av 3. kvartal 2023.

Innskuddsmidler i bank og fondsplasseringer

Beskrivelse	31.12.22	31.12.22	31.3.23	31.3.23	30.6.23	30.6.23	30.9.23	30.9.23
	Million kroner	Prosent	Million kroner	Prosent	Million kroner	Prosent	Million kroner	Prosent
INNSKUDD HOVEDBANKFORBINDELSE SPAREBANK 1 NORDMØRE:								
Ulike driftskonti	538,8	84,7	655,2	89,1	798,2	89,6	529,8	86,4
Innskudd i andre banker	51,3	8,1	51,3	7,0	51,3	5,8	51,3	8,4
Samlet kortsiktig likviditet	590,1	92,7	706,5	96,1	849,5	95,4	581,1	94,7
BUNDNE RENTEBÆRENDE BANKINNSKUDD:								
Bundne midler hos hovedbank, eks. skattetrekkkonto	2,0	0,3	1,7	0,2	1,7	0,2	1,8	0,3
Hovedbank, skattetrekkkonto	44,3	7,0	27,2	3,7	39,7	4,5	30,5	5,0
Alle innskuddsmidler og fondsplasseringer	636,4	100,0	735,4	100,0	890,9	100,0	613,4	100,0

Beskrivelse	31.12.22	31.3.23	30.6.23	30.9.23
Avkastning siden 31.12.21 (million kroner)	19,42	-	-	-
Avkastning siden 31.12.21 (prosent) 1)	2,63	-	-	-
Avkastning benchmark (ST1X) 1) 3)	-	-	-	-
Avkastning siden 31.12.22 (million kroner)	-	7,51	16,58	25,99
Avkastning siden 31.12.22 (prosent) 2)	-	3,83	4,17	4,57
Avkastning benchmark (ST1X) 2) 3)	-	-	-	-
Bekreftelse på at alle plasseringer er gjort med <= 20 % BIS vekt	Ja	Ja	Ja	Ja
Bekreftelse på enkelteksponering <= 2 % av forvaltningskapital	Ja	Ja	Ja	Ja
Bekreftelse på fondseksponering <= 5 % av forvaltningskapital	Uaktuelt	Uaktuelt	Uaktuelt	Uaktuelt
Bekreftelse på enkeltpapir <= 12 måneders løpetid	Uaktuelt	Uaktuelt	Uaktuelt	Uaktuelt
Største tidsinnskudd (million kroner)	51,3	51,3	51,3	51,3
Største enkeltpapirplassering (million kroner)	0	0	0	0

1) Gjennomsnitt årsrente fra 31.12.2021. 2) Gjennomsnitt årsrente fra 31.12.2022. 3) Benchmark ST1X noteres ikke etter 04.12.2020.

Låneportefølje

Lån til finansiering av investeringer ble tatt opp med 475,5 millioner kroner i januar. Lån i Husbanken til videreutlån som startlån ble tatt opp med 70,0 millioner kroner i mai. Låneopptakene er som vedtatt i budsjettet for 2023. Det er budsjettert med avdrag på 146,0 millioner kroner i drift. Betaling av avdrag i drift planlegges foretatt mot slutten av året for å utnytte en positiv rentedifferanse mellom innskudd og lån. Det er betalt avdrag med totalt 17,1 millioner kroner i investering i årets 3 første kvartaler. Dette gjelder lån i Husbanken til videreformidling som startlån. Samlet lånegjeld var 3 609,7 millioner kroner ved utgangen av 2022. Ved utgangen av 3. kvartal 2023 var samlet lånegjeld 4 138,1 millioner kroner. Antall løpende lån var 29.

1 lån pålydende 314,0 millioner kroner med opprinnelig 3 års løpetid i Kommunalbanken utløp i mars. Dette ble konvertert til sertifikatlån. 1 kortsiktig sertifikatlån pålydende 314,0 millioner kroner ble konvertert til et 3-årig obligasjonslån i juni. (De 2 lånene med samme lånebeløp har ikke noe direkte med hverandre å gjøre.)

Kommunen har ikke lenger noen rentebytteavtaler. Den siste ble avviklet i november 2022.

Andelen lån med rentebinding i mer enn ett år var 40,1 % per 31.12.2022. Ved utgangen av 1. kvartal 2023 var andelen 35,5 %. Reduksjonen skyldes opptak av 2 kortsiktige sertifikatlån i januar. Ved utgangen av 2. kvartal 2023 var andelen 42,5 %. Endringen skyldes opptak av Husbanklån (70,0 millioner kroner) i mai (andel redusert) og konvertering av sertifikatlån til obligasjonslån (314 millioner kroner) i juni (andel økt). Ved utgangen av 3. kvartal 2023 var andelen 37,7 %. Reduksjonen i forhold til utgangen av 2. kvartal skyldes at et langsiktig lån i Kommunalbanken, pålydende 200 millioner kroner med 5 års løpetid, fra 15.07.2023 har mindre enn 1 år igjen til utløp. Dermed er dette nå å anse som et kortsiktig lån.

Den gjennomsnittlige renten på kommunens totale innlån var 2,66 % ved utgangen av 2022. Ved utgangen av 1. kvartal 2023 var dette 2,94 %. Ved utgangen av 2. kvartal 2023 var dette 3,27 %. Ved utgangen av 3. kvartal 2023 var dette 3,70 %.

Kommunens lån med mindre enn ett års gjenstående rentebinding hadde ved utgangen av 2022 en gjennomsnittlig rente på 2,82 %. Tilsvarende ved utgangen av 1. kvartal 2023 var 3,22 %. Ved utgangen av 2. kvartal 2023 var dette 3,57 %. Ved utgangen av 3. kvartal 2023 var dette 4,15 %. Opplysningene for de 4 oppgitte tidspunktene inkluderer lån som har hatt rentebinding i mer enn ett år, men hvor det på de angitte tidspunktene var mindre enn ett år igjen av rentebindingsperiodene.

Dersom det generelle rentenivået endres med 1 prosentpoeng, vil virkningen isolert sett medføre at renteutgiftene endres med 41,4 millioner kroner på årsbasis, basert på lånevolumet per 30.9.2023. Dette indikerer imidlertid ikke en øyeblikkelig konsekvens for kommunens netto driftsresultat. Det skyldes at deler av lånegjelden har langsiktig rentebinding. For slike lån vil renteendring først slå ut når kontraktperiodene utgår. Deler av lånegjelden er også knyttet opp mot kommunale eiendomsgebyrer, rentebærende utlån og rentekompensasjonsordninger. Disse komponentene vil bidra til å dempe nettoeffekten av renteendringer.

Kommunen har ingen avtaler om finansiell leasing.

Det er ikke avvik mellom faktisk forvaltning og risikoramme i finansreglementet for kommunens lån. Kommunens låneportefølje forvaltes i henhold til finansreglementets punkt 7.

Norges Bank har økt styringsrenten

- fra 0 % (i perioden 7.5.2020–23.9.2021),
- til 0,25 % (24.9.2021–16.12.2021),
- til 0,50 % (17.12.2021–24.3.2022),
- til 0,75 % (25.3.2022–23.6.2022),
- til 1,25 % (24.6.2022–18.8.2022),
- til 1,75 % (19.8.2022–22.9.2022),
- til 2,25 % (23.9.2022–3.11.2022),
- til 2,50 % (4.11.2022–15.12.2022),
- til 2,75 % (16.12.2022–23.3.2023),
- til 3,00 % (24.3.2023–4.5.2023),
- til 3,25 % (5.5.2023–22.6.2023),
- til 3,75 % (23.6.2023–15.8.2023),
- til 4,00 % (16.8.2023–19.9.2023),
- og foreløpig til 4,25 % fra 20.9.2023.

Det er signalisert en mulig renteøkning på 0,25 prosentpoeng på Norges Banks rentemøte 14.12.2023. En del analytikere antar at rentetoppen for Norges Banks styringsrente allerede er nådd, eventuelt at toppen nås i desember 2023 med den nevnte mulige renteøkningen. Lånerenter i markedet vil som regel være en del høyere enn styringsrenten til Norges Bank. Kortsiktige lånerenter for kommuner har historisk sett hatt en tendens til å være en del høyere når årsskifter passerer, med reduksjon etter nyttår.

Ved låneopptak må det tas stilling til rentebindingsperiode. For å unngå at kommunen skal ta for stor renterisiko, bør det velges ulike rentebindingsperioder. Dermed kan renterisikoen reduseres, og en unngår at for stor del av kommunens låneportefølje blir påvirket av kortsiktige svingninger eller endringer i rentenivå. Ved å tilpasse at lånene har spredte terminforfall og tidspunkt for renteendring vil både renterisiko og likviditetsrisiko bli redusert. Ved utgangen av 2022 hadde kommunen en andel lån med kort rentebinding på 44,3 %. Dette økte til 58,4 % ved utgangen av 1. kvartal 2023. Økningen skyldes økt lånegjeld, hvor hele økningen utgjøres av kortsiktige sertifikatlån. Ved utgangen av 2. kvartal 2023 var andelen 51,5 %. Ved utgangen av 3. kvartal 2023 var andelen 57,5 %. Årsaken til den relativt store andelen av lån med kort rentebinding er at rentenivået for slike lån stort sett er lavere enn for lån med lang rentebinding. Budsjetterte rentekostnader bestemmer i realiteten hvilke muligheter en har for valg av lånetyper og rentebindingsperioder.

Lån og rentebytteavtaler 1. periode

Beskrivelse	31.12.22	31.12.22	31.12.22	31.3.23	31.3.23	31.3.23
	Million kroner	Prosent	Durasjon	Million kroner	Prosent	Durasjon
Lån med pt (flytende) rente	403,9	11,2	0,04	396,5	9,7	0,04
Lån med NIBOR- basert rente og sertifikatlån	1 195,8	33,1	0,09	1 985,3	48,7	0,21
Lån med fast rente	2 010,0	55,7	2,30	1 696,0	41,6	2,47
Langsiktig gjeld eksklusive pensjonsforpliktelser	3 609,7	100,0	1,31	4 077,8	100,0	1,13

Beskrivelse	31.12.22	31.3.23
Effektiv rentekostnad siden 31.12.2021 (million kroner) 1)	72,8	-
Effektiv rentesats fra 2021 (prosent) 2)	1,95	-
Avkastning (kostnad) benchmark (ST4X) 4)	-	-
Effektiv rentekostnad siden 31.12.2022 (million kroner) 1)	-	32,3
Effektiv rentesats fra 2022 (prosent) 3)	-	3,26
Avkastning (kostnad) benchmark (ST4X) 4)	-	-
Antall løpende enkeltlån	28	28
Største enkeltlån (million kroner)	370	370

1) Fra driftsregnskapet, fratrukket byggelånsrenter.

2) Årsrente for løpende lån og rentebytteavtaler siden 31.12.2021.

3) Årsrente for løpende lån og rentebytteavtaler siden 31.12.2022.

4) Benchmark ST4X noteres ikke etter 4.12.2020.

Lån og rentebytteavtaler 2. periode

Beskrivelse	30.6.23	30.6.23	30.6.23	30.9.23	30.9.23	30.9.23
	Million kroner	Prosent	Durasjon	Million kroner	Prosent	Durasjon
Lån med pt (flytende) rente	460,6	11,1	0,04	456,8	11,0	0,04
Lån med NIBOR- basert rente og sertifikatlån	1 671,3	40,4	0,13	1 921,3	46,4	0,14
Lån med fast rente	2 010,0	48,5	2,35	1 760,0	42,5	2,39
Langsiktig gjeld eksklusive pensjonsforpliktelser	4 141,9	100,0	1,20	4 138,1	100,0	1,09

Beskrivelse	30.6.23	30.9.23
Effektiv rentekostnad siden 31.12.2021 (million kroner) 1)	-	-
Effektiv rentesats fra 2021 (prosent) 2)	-	-
Avkastning (kostnad) benchmark (ST4X) 4)	-	-
Effektiv rentekostnad siden 31.12.2022 (million kroner) 1)	66,1	100,9
Effektiv rentesats fra 2022 (prosent) 3)	3,28	3,32
Avkastning (kostnad) benchmark (ST4X) 4)	-	-
Antall løpende enkeltlån	29	29
Største enkeltlån (million kroner)	370	370

1) Fra driftsregnskapet, fratrukket byggelånsrenter.

2) Årsrente for løpende lån og rentebytteavtaler siden 31.12.2021.

3) Årsrente for løpende lån og rentebytteavtaler siden 31.12.2022.

4) Benchmark ST4X noteres ikke etter 4.12.2020.

Renterisiko

Kommunens innskuddsrenter er i nåværende og forrige bankavtale definert som et påslag til renten NIBOR 3 måneder. Siden 2012 har innskuddsrenten vært høyere enn kortsiktige lånerenter. Det har derfor medført en økonomisk gevinst å foreta tidlige låneopptak, før lånebeløpene er nødvendige til å finansiere investeringer, ved å la lånemidlene stå til forrentning i bank. Det har ikke vært foretatt plasseringer i fond de senere år. Relativt store innskudd medfører en viss renterisiko på innskuddssiden, men samtidig vil opptatte lån til årets investeringer også ha kort rentebinding i 3 til 6 måneder om gangen. Dermed vil samvariasjonen mellom innskudd og innlån være relativt god. Det vil være en relativ stor renterisiko ved utlån til låntakere med startlån.

Kredittrisiko

Kommunene er i mindre grad utsatt for kredittrisiko enn de fleste private selskaper. Det skyldes at de største inntektene for kommunene kommer i form av skatt og rammetilskudd. Den norske stat medfører i realiteten ingen kredittrisiko for kommunene. Ettersom kommunens innskuddsmidler de senere år utelukkende er plassert i bank, vil det være en viss kredittrisiko forbundet med dette. Det foretas imidlertid fortløpende kredittvurderinger av norske banker. Deres såkalte rating er jevnt over karakterisert som god. Dermed vil slike innskudd ikke medføre noen spesiell kredittrisiko i dagens situasjon.

Kommunen er utsatt for kredittrisiko i forbindelse med utlån, spesielt startlån. Utlån til privatpersoner har tradisjonelt utgjort en liten del for kommunen, men de senere år har omfanget økt betydelig. Ved inngangen til 2008 utgjorde startlån 34,2 millioner kroner. I de påfølgende årene har dette økt til 408,0 millioner kroner ved utgangen av 2022. Kredittrisikoen skyldes spesielt at slike lån i særlig grad skal gis til grupper som er vanskeligstilt på boligmarkedet.

Likviditetsrisiko

Kommunen har liten likviditetsrisiko på sine plasseringer, som stort sett er rene bankinnskudd. Utlån til startlån vil innebære en viss likviditetsrisiko, men hver for seg består denne porteføljen av mange og relativt begrensede utlån som alle er langsiktige.

Regnskapsmessig premieavvik inkl. arbeidsgiveravgift innebærer også en likviditetsrisiko for kommunen. Samlede premieavvik inklusive arbeidsgiveravgift økte hvert år fra 2002 til utgangen av 2014, da dette utgjorde 231,1 millioner kroner. I løpet av de etterfølgende årene ble samlede premieavvik redusert i ulik grad, til en foreløpig bunn i 2021 på 46,4 millioner kroner. Dette økte igjen fra 2021 til 2022. Ved utgangen av 2022 utgjorde premieavvik inklusive arbeidsgiveravgift 92,3 millioner kroner.